

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cerimonien Vande Heylighe Roomsche Kercke Raeckende De Processien, De Pelgrimagien, Het Vvy-Water Ende Begravenisse

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1669

Het III. Capittel. Mirakelen die door het Wy-water de eerste vier hondert
jaeren gheschiet zijn.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34094

Wich daer is weynigh aen ghelegghen / of sy van dit
 water spreken / of ander / 't is ghenoech datmen in
 de waere ende oprechte Kercke 't ghehuypck heeft
 ghyhad van eenigh Water te heyligen / ofte te wij-
 men / ick segghe dat dit ghenoech is om onse Weder-
 parij te verandt wozden / aenghesien sy enckelijck
 loochent dat pement aen het water dat eenighe beson-
 dere kracht kan gheben dooz heylighen / of wijen.
 Contrarie blijck up die hoven-ghemelde **H. Da-**
beris / nter alleen in het Water des Doops / maer
 oock in het Water / dat wy Water noemen / **Ex**
po &c.

HET III. CAPITTEL.

Mirakelen die door het Wy-water de eerste vier
 hondert jaeren gheschiedt zijn.

Eusebius. Anno 326.

Historia Ecclesiastica libro 6. Capite 6.

Dit mirakel segghen dat Narcissus daer en ho-
 ven ghedaen heeft. Men segghet dat op den groot-
 ten ende solemnelen avondt van Paesschen / aen de
 Waeken / ende Dienaeren des Kercke olve ont-
 waeken heeft : 't welck als de heele gheemente
 ghesam nam / ende daer ober ghestoozt was / men
 segghet dat Narcissus belast heeft aen die / de welke
 de lichten moesten besorghen / dat sy upt eenen
 put / die daer by was / sonden water putten / ende
 dat by hem hængghen : 't welck sonder upffel bol-
 checht zijnde / heeft Narcissus ober het water ghe-
 woren / (of ghelijck Nicephorus daer by voeght heeft
 dat ghesegghent) ende beholen dat sy 't met een wae-
 ren ende volstandigh gheloobe in de lampen sonder
 garen / 't welck soo sy ghedaen hadden ; teghen al-
 le reden / dooz eene ongheloobelijcke / ende godde-
 lijcke kracht / is de natuere van het (ghesegghent)
 water in de natuere van olve verandert : Ende tot
 een selck tecken van dit miracckel / hebben dese
Ex 2 **hjos**

68 Cerimonien van 't Wy-water
hzoeders / die daer waren / van die olpe betwaert /
waer van oock een wepuygh tot onse tyden toe is
betwaert gheweest. Tot noch toe *Ensebius* over derselven
hondert en dry-en-dertigh jaeren.

Den H. Epiphanius. Anno 370.
Libro 1. Haresi 30.

Josephus een Jode / hogher van de stad Tiberias /
heeft een beseten mensch ghenesen met sijn hooft te
besproepen met Wy-water / ghebruyckende sijn
die woorde: Ick bebele u / hoosen gheest / in den
naem van Jesus van Nazareth den ghecruyften / dan
ghy upt-gaet upt desen mensch / ende dat hy ghesont
worde / ende 't is terstont soo gheschiet.

Den selven
Ibidem.

Den hooz-ghemelden Josephus, Christen gheboor-
den sijnde / ende saemen in groot officie gheset by
Constantinus de Groote, verstaen hebbende dat den
dubbel door tooverhen / de ovenen daer het halst
toerdt ghehandt om eene nieuwe Kercke te hou-
wen / belette te handen / soo dat gheene me-
terie bequaem / noch ghenoeghsaem en was om
byer te stoken / is Josephus, ghedreven sijnde door
eene goddelijcken peber / derwaerts ghesloopen
hupten de stad; ende soo hy een bat met water by
hem hadde doen brenghen / heeft in de reghentwoop-
digheyt van eene groote menichte volck; over-
lugt / met sijnen eyghen vingher ober het bat wa-
ters het tecken des Cruys ghemaect / ende aen-
gheroepen hebbende den naem Iesus, heeft hy ghe-
sept: In den naem van Iesus van Nazareth, den welken
mijne Vaders ghecruyst hebben, datter kracht komme in
dit water, tot verdrijf van alle tooverije, ende tot
uyt-werken vande kracht des vyers, om te volmaecten
het huys Godts: Ende alsoo heeft hy het water ghe-
nomen in d'handt / ende heeft daer-mede alle de

halck-obens bespzoeyt / ende alle tooberije is ber-
dopenen / ende het byer heeft beghinnen te bernen.
Tot noch toe den H. Epiphanius over twaelf hondert en der-
tigh jaeren.

Den H. Hieronymus. Anno 390.

In vita S. Hilarionis.

Ilalicus heeft sijne pierden / ende sijnen wagh en be-
spzoeyt met het water 't welck den H. Hilarion hadde
ghelegghent / ende heeftse daer mede bevyjt van toob-
erije.

Palladius. Anno 390.

In vita Macarij.

De Tooberaers hadden eene sekere vrouwe met
hare konsten soo betoobert / dat sy aen haeren man /
ende naeste bysiden ondertusschen vertoont wierdt
ende ghebaente van eene heest: Dese vrouwe / soo be-
toobert sijnde / is ghebrocht by den H. Macarius: hy
heeft water gewijdt / ende haer daer mede bespzoeyt /
ende saemen haer van alle tooberijen berlost:

Ioannes Cassianus. Anno 430.

Libro 2. Collatione 15. Capite 4.

Den H. Abt Abraham reysende vut de woestijne
naer Egypten, heeft op den wegh ontmoet eene vrou-
we met een kleyn kindken / welckert borsten
soo sy verbrooght waeren / in dier voegghen dat sy
haer kindken niet en kost laeben / ende haere klach-
ten daer over ghedaen hebbende aen den boozsejden
Abt; soo heeft desen water ghenomen / ende dat
ghelegghent / maeckende daer over het reecken des
Cruys / 't welck soo de vrouwe hadde gedroncken /
heeftse daerelijck voedsel ghekeghen door haer
kleyn kind.

Theodoretus. Anno 430.

Libro 5. Historia Ecclesiastica. Capite 21.

In de Stadt Apaméen onder den Keeser Theodoretus de Jonghe / soo den duppel belettede het afwerpen van eenen tempel der Af-goden / met gheduerigher byer te blusschen / 't welck de Christenen daer in staecten / den H. Marcellus Bisschop van die plaets heeft / met het tcecken des H. Krups / ende aenroepen handen naem Gods / water ghetwijt / ende daer mede den Tempel besproept / ende siet / den davel de kracht van dat water niet verdraghende, is daerelijc gheylucht.

Den selven.

In vitâ B. Macedonij.

Een sekere vrouwe beseten sijnde handen duppelt ende grouwelyck van hem ghepnycht / soo sy met gheene middelen en konst gheholpen worden / heeft haere toelucht ghenomen tot den Salighen Macedonius, den welcken haer Wy-water heeft te dypken ghegheben / ende sy is verlost gheweest.

Den selven.

In vitâ B. Aphraatu.

De Spynck-haenen bezorben alle de veldern van 't landt / de landstieden komen by den H. Aphraates, betrouwende op sijne heylighede: hy doet water by hem brengen / hy legt sijne hands ober het water / hy bidt Godt dat hy dat wilt behollen met goddelijcke kracht / 't welck ghehaen sijnde / doet de Acker daer mede besproepen / ende de Spynck-haenen en hebben gheene voorziet sijnde ghedaen.

Den selven,

In vita B. Macedonij.

Eene edele/ ende seer rijke Martone met nae-
me Alfyria, was berooft gheworden van sinuen/
soo dat sy noch eten en wilde/ noch drincken; haer-
ren man Abrodianus, merckende dat alle remedien/
diem tot desen eynde ghebruycke/ te verghcefs
waren/ en sonder effect/ is ghekomen by den h.
Macedonius, heeft hem de siechte van sijne huyss-
vrouwe te kennen ghegheben/ ende hem ghebe-
den/ dat hy haer wilde bystaen: Den 9. Man/ is
met hem ghegaen naer sijn huys/ ende heeft met
groote devotie ghebeden: Daer-naer heeft hy wa-
ter doen byenghen/ ende daer over ghewaecht het
reken des h. Crups/ ende heeft het de vrouwe
doen drincken/ ende sy is op den staenden voer
tot haer selven ghekomen/ ende is verlost ghe-
wesi van haere siechte.

Den selven.

Ibidem.

Mijne Moeder hadde nu derhten saeren ghe-
trouwt/ ende soo laeck ondzuchtbaer ghetweest:
Daer desen rijdt/ heeft sy dooz de ghebeden van
den h. Macedonius, ontfanghen/ doch soo sy nu byf
maenden hadde ghedraeghen/ is sy in perijckel
ghetweest van een mis-bal te hebben: In dit pe-
rijckel/ sent sy tot den h. Macedonius; desen komt
hy haer/ ende water ghenomen/ ende dat gheseg-
ghent hebbende: Drinkt, seyt hy/ die water, ende ghy
sijt den goddelijcken b/stant gevoelen: S'heest het ge-
bruycken/ ende is ter stont bukten alle perijckel
ghetweest.

Den selven

In vita B. Jacobi.

Dooz den seggen handen salighen Jacobus sijn
E 4. bele

bele koztseu ghelesen gheweest / ende worden mer
ter daer noch ghelesen; vele dypdelen sijn oock ge-
dronghen gheweest te bluchten / ende het water
welck hy met sijne handt seggent / is eene goede
dichne. Tot noch toe Theodoretus.

Vraaghe.

Wat sal onse Wederpartije hier op segghen / sal
sy mischten segghen / dat alle de Out-baders / die
van het Wijen des waters spreken / als gheweest sijn
Clemens Romanus, ober vijftien hondert ende acht-en-
tigh jaeren, *Alexander* ober vijftien hondert ende acht-en-
dertigh jaeren, *Tertullianus* ober vierthien hondert ende
ghen-en-twintigh jaeren, *Cyrillus Hierosolymitanus* ober
thien hondert jaeren, *Ambrosius*, *Chrysostramus*, *Augustinus*,
Synesius &c. dat dese allegaer in dit stuck superstitieus
sijn gheweest? sal sy segghen / dat die Out-baders
de welke de intrakelen verhaelen / die dooz het wy-
water gheschiedt sijn / als te weten *Eusebius* ober
hondert jaeren, *Hieronimus*, *Cassianus* &c. allegaer ghelo-
ghen hebben / ende ons in dit stuck fabels verhoort
Sal sy dit / vraegh' ick / durben segghen? Wat
del dan om mer dierghelijcke menschen te handelen
de welke alle die groote lichten hande waere ende
rechtinnighe wercke / alle die overtreffelijcke
schoppen / ende heylighe Daders willen oertoppen
van superstitie ende van valscheyd? Wat kander
de wereldt seker sijn / ofte / menschelijck spreken
gheloofbaer / hy soo verre datmen desen soo herme-
telijken wegh wilde in-gaen? Hoe kander noch
maede ghehouden worden / die eenigh gheloobe
be aen onse Wederpartije / de wijte sy self gheen
loobe en gheeft aen de gheloofbaerste personen
wereldts? Zijn dit fabels gheweest / de welke ons
soo verfrighe ende rechtinnighe Daders hebben ver-
hoort? Wat is dan het Martelaers boeck van Par-
tije? wat sijn alle de historien die sy beschreiben heb-
ben? Op en schrijven de *h. Daders* niet toe / dat

hoer woorden ende verhaelen Schriftuere zyn / maer
 dat ſeggen wy / datmen ten minſten haer ſoo veel
 ghelooft moet gheben als aen eenen wereldreſchen/
 ofte heydenſchen Hiſtorie-ſchryver : wy ſeggen der-
 halven / dat hy teggen reden ſtrijft / ende plichtigh is
 van groote verwaentheyt / die ſoo treffelijche man-
 nen beſchuldicht van valſcheydt / om dat ſy niet en
 ſpreken naer ſyne aenghenomen ende berdaepde o-
 pinie. Wy ſeggen ten leſten / dat onſe Wederpartije
 niet beter en kan weten wat datter ten tijde van
 Clemens, van Tertullianus, van Auguſtinus, van Hierony-
 mus &c. gheſchiedt is / als ſy ſelf / die op die tijden ge-
 leert hebben : overſulckſ ſeggen wy / dat de rechte
 reden uytwijft / dat wy aen deſe ende andere **H.**
 Out-baders bande rechtſinnighe Kercke / als ſy ee-
 nighe mirakelen verhaelen / dooz het Wy-water ofte
 ander ſints gheſchiedt / meer ghelooft moeten geben /
 als aen onſe Wederpartije / de welke dierghelijche
 verhaelen uyt-gheeft booz fabels / oft leugens. Ick
 laere ten-ſegghelijck onpartijdigh menſch bonniſſen /
 of ick niet rebelijck en ſpreke : **Ic** ſaecten dat ick
 eodelijck ſpreke / ſoo ſalmen dan de mirakelen / de
 welke de **H.** Out-baders ſeggen gheſchiet te zyn
 haeren tijde dooz 't Wy-water, houden booz waer-
 ſchijn / ende niet booz fabels : Zyn ſy waerach-
 tigh / ſoo en is het Wy-water gheen werck van super-
 ſtitie / maer goddelijck ; want de mannen die dooz
 dat water die wondere wercken hebben ghebaen / en-
 de die mannen de welke die wercken verhaelen en-
 de appzoberen / waeren heyligh / ende goddelijck.
 Wegs-bolghende dat blijft ghelwig / dat het Wy-wa-
 ter goddelijck is / ende lof-weerdigh.

B E S L U Y T.

Siet nu eens / Beminde Leser, hoe de Roomsche Kercke in dese materie van het wy water over een-komt met de eerste ende waerachtighe Kercke.

Ten eersten: De eerste ende oprechte Christenen begonden het Water met het teeken des H. Cruys. Soo ghetuyghen den H. Ambrosius, Augustinus, Epiphanius, Cassianus, Theodoretus.

Soo doet nu oock de Roomsche Kercke.

Ten tweeden: De oprechte eerste Christenen spraken daer over ghebeden / met de welke sy aenroepen den naem Godts / oft den naem Jesus, biddende dat het water soude mogen hebben de kracht om siecken te ghenesen / om de dubbelen te berjaeghen / rooberijen te verdrjyben &c. Soo ghetuyghen den H. Clemens, Cyrillus Hierosolymitanus, Epiphanius, Theodoretus &c.

Soo doet nu oock de Roomsche Kercke.

Ten derden: De eerste oprechte Christenen smeten daer sout in / naer het exempel van Eliazus soo ghetuyghet den H. Alexander.

Soo doet de Roomsche Kercke nu mede.

Ten vierden: De eerste oprechte Christenen / bespzoepden daer mede de hoofden / ende andere dinghen die sy wilden ghesuppert hebben; Soo ghetuyghen den H. Epiphanius, Hieronymus, Palladius, Theodoretus &c.

Soo doet van ghelijcken nu noch de Roomsche Kercke.

Ten vijfden: De eerste oprechte Christenen / stelden dat aen de inganghen der Kercken. Soo ghetuyghet Synesius.

Soo doet oock de Roomsche Kercke.

Ten seften: De eerste oprechte Christenen / bespzoepden dat mede naer huyse soo ghetuyghet den H. Johannes Chrysostramus.

Soo doet de Roomsche Kercke nu noch ter tijde

Ten lesten. De eerste oprechte Chzistenen / waer-
ven van gheboelen / dat die water eenighe gheeste-
lijcke nyt-werckinghen hadde in de siele. Soo ghe-
rupghen : Den H. Alexander , Tertullianus , Cyrillus Nie-
cololymitanus , Ambrosius &c.

Van dit gheboelen is nu noch de Roomsche
Kercke.

Somma. De Roomsche Kercke / komt in dit
suck vreesz ober een / met de oude rechtsintighe
kercke ; onse weder-partije niet / ergo de Room-
sche kercke is dies aengaende de waere rechtsintig-
ghe kercke / ende die van onse Weder-partije niet.

CERI

Roomsche
water ober
e kercke
stienen lo
d. Crisp
linus, Ep

nen spa
sp aentie
, bidden
racht om
erjarghen
en den H
, Theodo

en sinen
s soo ghe

nen / be
derr die
Soo ghe
ius, Theo

Roomsche
nen / die
Soo ghe

n / bidd
en H. Jo
er tijt
Te